

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Юридичний факультет

Кафедра кримінального права і процесу

УЗГОДЖЕНО

В.о. декана ЮФ

 Ірина СОПІЛКО
« 08 » 04 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 Анатолій ПОДУХІН
« 15 » 04 2024 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Організація оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері»

Освітньо-професійна програма: «Правоохоронна діяльність»

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	4	120/4	15	30	–	75	-	-	диф.залік 4
Заочна	4,5	120/4	4	8	–	108	КР- 5с	–	диф.залік 5

Індекс: № НБ - 9 - 262 / 22 – 3.4.

Індекс: № НБ - 9 – 262з / 22 – 3.4.

СМЯ НАУ РП 13.01.03-01–2024

Робочу програму навчальної дисципліни «Організація оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність», навчальних та робочих навчальних планів № НБ - 9 - 262/22, НБ - 9 - 262з/22, № РБ - 9 - 262/23, РБ - 9 - 262з/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
професор кафедри кримінального
права і процесу _____

Олександр БАБІКОВ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» (освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність») - кафедри кримінального права і процесу, протокол № 3-2 від «15» березня 2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____

Оксана ПАНОВА

Завідувач кафедри _____

Софія ЛИХОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ЮФ НАУ, протокол № 3, від «19» 03 2024 р.

Голова НМРР _____

Вадим ВИШНОВЕЦЬКИЙ

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного мо- дуля	6
2.3. Тематичний план	7
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу.....	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної робо- ти	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Організація оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дисципліна «Організація оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері» належить до вибіркових, які забезпечують професійну підготовку висококваліфікованих спеціалістів для роботи у сфері боротьби зі злочинністю. Поглиблене вивчення курсу дозволяє здобувачам вищої освіти одержати основи професійних знань у цьому виді юридичної діяльності, належним чином орієнтуватися та застосовувати діюче законодавство України при здійсненні професійних обов'язків, сприяє виробленню у майбутніх правоохоронців навичок у використанні передбачених законом засобів і способів захисту конституційних прав громадян при наданні різних видів кваліфікованої правової допомоги.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями організації оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері, розкриття її значення для охорони прав і законних інтересів осіб у кримінальному праві, для зміцнення законності і правопорядку в суспільстві і державі, отримання студентами фундаментальних знань і надання навичок у їх застосуванні.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- глибоке засвоєння студентами теоретичного матеріалу з основ оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері;
- усвідомлення студентами основних положень, що регламентують оперативно-розшукову діяльність в авіаційній сфері;
- та правильне застосування знань на практиці щодо основних положень законодавства, що регламентує оперативно-розшукову діяльність в авіаційній сфері.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна:

ПРН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.

ПРН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2023
		стор. 5 з 12	

ПРН12. Адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки.

ПРН15. Працювати автономно та в команді виконуючи посадові обов'язки та під час розв'язання складних спеціалізованих задач правоохоронної діяльності.

ПРН17. Використовувати основні методи та засоби забезпечення правопорядку в державі, дотримуватись прав і свобод людини і громадянина, попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національної безпеки держави (кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку, тощо).

ПРН18. Застосовувати штатне озброєння підрозділу (вогнепальну зброю, спеціальні засоби, засоби фізичної сили); інформаційні системи, інформаційні технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації, інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), оперативні та оперативно-технічні засоби, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

ПРН21. Організовувати заходи щодо режиму секретності та захисту інформації.

ПРН22. Вміти оцінювати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток обстановки, дій правопорушників та противник, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов..

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ФК7. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми.

ФК8. Здатність ефективно забезпечувати публічну безпеку та порядок.

ФК14. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних.

ФК15. Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

ФК19. Здатність забезпечувати охорону державної таємниці та працювати з носіями інформації з обмеженим доступом.

ФК20. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як Кримінальне право України; Теорія держави і права, Організація судових та правоохоронних органів, Кримінальне процесуальне право України.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 навчального модулю, а саме:

– навчальний модуль № 1 «Організація оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері»;

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Організація оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері»

Інтегровані вимоги модуля №1: у результаті вивчення першого модуля здобувач вищої освіти повинен знати основні підвалини становлення інституту організації оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері; аналізувати особливості оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері за законодавством окремих зарубіжних країн; знати види (різновиди) оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів, особливості їх застосування, надавати їх детальну організаційно-правову характеристику; визначати специфічні ознаки та відмінності окремих оперативно-технічних заходів; вирішувати ситуаційні завдання та визначати необхідні засоби негласного одержання та фіксації інформації; прогнозувати можливі ризики та негативні наслідки для прав і свобод людини та інтересів кримінального судочинства; володіти інформацією про особливості організації та проведення таких заходів під час міжнародного співробітництва у цій сфері, залучення компетентних органів інших держав та щодо порядку обміну інформацією під час підготовки та реалізації зазначених заходів.

Тема 1. Поняття, завдання та принципи оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері.

Поняття, завдання та принципи оперативно-розшукової діяльності. Спільні риси та відмінності оперативно-розшукової діяльності, розвідувальної та контррозвідувальної діяльності, негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Особливості організації та проведення оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів в авіаційній сфері.

Тема 2. Поняття, сутність оперативно – розшукової діяльності та негласної роботи оперативними підрозділами в авіаційній сфері.

Коло суб'єктів, уповноважених на здійснення оперативно-розшукової діяльності. Елементи оперативно-розшукової діяльності: сили, засоби, методи, форми. Зміст пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів. Спеціальні оперативно-технічні засоби. Оперативна розробка, взаємодія з органами управління та населенням. Співробітництво з Міжнародною організацією цивільної авіації (ІСАО) та Національним бюро з розслідування

Тема 3. Поняття, види та призначення оперативно - розшукових обліків, оперативної техніки, службово - розшукових собак, як засобів боротьби зі злочинністю в авіаційній сфері.

Оперативні обліки: поняття, види, мета застосування, суб'єкти накопичення та аналізу. Електронні інформаційні системи, що використовуються для накопичення, обробки, систематизації та аналізу інформації, їх можливості та використання в оперативно-розшуковій діяльності. Оперативно-технічні засоби: розвідувальні, пошукові, пенітривні, кондиціональні. Використання спеціально навчених тварин. Засоби фіксації одержаної інформації.

Тема 4. Спеціальні заходи щодо розслідування авіаційних подій.

Використання спеціальних заходів розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, надзвичайних подій та пошкодження повітряних суден на землі, що сталися на території України, а також порушення порядку використання повітряного простору України, що містять ознаки тяжких та особливо тяжких злочинів. Оперативно-розшукові та оперативно-технічні засоби, що використовуються під час розслідування авіаційних подій, їх особливості. Заходи оперативно-розшукової діяльності, спрямовані на виявлення та запобігання тяжких та особливо тяжких злочинів в авіаційній сфері.

Тема 5. Основні форми і методи планування оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері.

Узагальнення одержаних даних (обстановки), одержаних під час оперативного пошуку осіб, предметів і подій (фактів), що викликають оперативний інтерес. Прогнозування на підставі аналізу одержаних даних розвитку оперативної обстановки. Визначення сил та засобів для оперативної профілактики, оперативної розробки, форм взаємодії з органами управління і населенням, напрямків ініціативного пошуку, встановлення підстав для заведення оперативно-розшукових справ (справ контррозвідувального пошуку). Прийняття рішень про планування ОРД; розстановку оперативних сил і засобів; організацію взаємодії і координації; забезпечення оперативних діяльності. Заходи контролю за виконання поставлених завдань.

Тема 6. Оперативно – тактичне прогнозування.

Оперативно-тактичне прогнозування розвитку оперативної обстановки як пошуковий тип прогнозу. Передбачення на підставі аналізу даних про майбутній стан елементів оперативної обстановки. Розроблення моделі оперативної обстановки. Методи моделювання, індукції, дедукції та аналогії. Вплив обсягу, повноти і точності інформації на якість прогнозу. Визначення факторів та умов, що визначають тенденції її розвитку.

Тема 7. Міжнародне співробітництво щодо розслідування авіаційних подій.

Аналіз Протоколу про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, які обслуговують міжнародну цивільну авіацію (Монреаль, 24 лютого 1988 року), що доповнює Конвенцію про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації, Конвенції про маркування пластичних вибухових речовин з метою їх виявлення (Монреаль, 1 березня 1991 року), Конвенцію про міжнародну цивільну авіацію (Чикаго 7 грудня 1944 р). Взаємодія з Міжнародною організацією цивільної авіації (ІСАО). Взаємодія органів, уповноважених на здійснення оперативно-розшукової діяльності з компетентними органами інших країн та міжнародними організаціями під час проведення оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів, використання баз даних електронних інформаційних систем компетентних органів державної влади, іноземних держав, міжнародних організацій, авіаційних компаній під час проведення заходів оперативного пошуку.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС	Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Організація оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері»									
		4 семестр				4 семестр			
1.1	Поняття, завдання та принципи оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері	15	2	2 2	9	8	2	-	6
1.2	Поняття, сутність оперативно – розшукової діяльності та негласної роботи оперативними підрозділами в авіаційній сфері	15	2	2 2	9	6	-	-	6

1.3	Поняття, види та призначення оперативно-розшукових обліків, оперативної техніки, службово-розшукових собак, як засобів боротьби зі злочинністю в авіаційній сфері	15	2	2 2	9	8	2	-	6
1.4	Спеціальні заходи щодо розслідування авіаційних подій	15	2	2 2	9	8	-	-	8
1.5	Основні форми і методи планування оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері Оперативно – тактичне прогнозування	15	2	2 2	9	5 семестр			
1.6	Міжнародне співробітництво щодо розслідування авіаційних подій	15	2	2 2	9	22	-	2	20
1.7	Поняття, завдання та принципи оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері	16	2 1	2 2	9	24	-	2	22
1.8	Модульна контрольна робота №1	14	-	2	12	-	-	-	-
1.9	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
1.10	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	12	-	2	10
Усього за 4 та 5 семестр		120	15	30	75	120	4	8	108
Усього за навчальною дисципліною		120	15	30	75	120	4	8	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Домашнє завдання (ДЗ) з дисципліни виконується у 5 семестрі з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Завдання ДЗ полягає у практичному використанні набутих знань у сфері основ вогневої підготовки. Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється здобувачем в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ – до 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН).

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома здобувачів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: навчальна дискусія, ноозасоби, креативні технології, інноваційні методики, дидактичні матеріали тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація оперативно-розшукової діяльності в авіаційній сфері»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2023
		стор. 10 з 12	

3.2.1. Закони України: «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про розвідку», «Про контррозвідувальну діяльність», Кримінальний процесуальний кодекс України;

3.2.2. Основи оперативно-розшукової діяльності в Україні : навч. посіб. / В. В. Аброськін, С. В. Албул, С. О. Єгоров, та ін. ; за заг. ред. В. В. Аброськіна. Одеса : ОДУВС, 2020. 400 с

3.2.3. Мінка П.Я., Мінка Т.П., Хрідочкін А.В., Богуславський М.Г. Оперативно-розшукова діяльність: Навч. посіб. Дніпро, 2021. 245 с.

Допоміжна література

3.2.4. Бабіков О.П. Негласні слідчі (розшукові) дії: теорія і практика: практичний посібник, Норма права, 2023. 434 с.

3.2.5. Подобній О.О. Оперативно-розшукова діяльність у виявленні та розслідуванні злочинів: теорія, історія і сучасна практика: видавничий дом «Гельветика» 2021. – 258 с.

3.2.6. Повітряний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 48-49, ст.536)

3.2.7. Закон України «Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 16, ст.199);

3.2.8. Правила проведення службового розслідування актів незаконного втручання в діяльність цивільної авіації, затверджені наказом Міністерства транспорту та зв'язку № 804 від 02.11.2010.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. <http://www.rada.gov.ua/>

3.3.2. <http://www.scourt.gov.ua/>

3.3.3. <http://www.kmu.gov.ua/>

3.3.4. <http://www.minjust.gov.ua/>

3.3.5. <http://www.liga.kiev.ua/>

3.3.6. <http://www.nau.kiev.ua/>

3.3.7. www.lawukraine.com

3.3.8. www.pravovik.com.ua

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	

	4 семестр	5 семестр
Відповідь на практичному занятті з основних питань (з врахуванням СРС), розв'язання задач, складання процесуальних документів	$106 \times 7 = 70$	$106 \times 3 = 30$
Виконання експрес-контрольної роботи (з врахуванням СРС)	$56 \times 2 = 10$	10
Виконання та захист контрольної роботи	-	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 бали</i>	—
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	—
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Усього за модулем №1	100	100
Семестровий диференційований залік	100	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та **залікових** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (під-розділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				